

BURMISTRZ MIASTA JAWORA
59-400 Jawor, Rynek 1
woj. dolnośląskie

Jawor, dnia 26 czerwca 2023 r.

OK. 0640.4.2023

**Pan
Daniel Iwański
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Jaworze**

W załączeniu przedkładam sprawozdanie z realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 -2025, za rok 2022.

Z up. BURMISTRZA

Michał Bander
ZASTĘPCA BURMISTRZA

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W JAWORZE Na lata 2022-2025, ZA ROK 2022

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na 2022 rok został przyjęty uchwałą nr XXX/265/2021 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 25 listopada 2021 roku. Nowelizacja ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 poz. 2469), która weszła w życie 1 stycznia 2022 r. wprowadziła zmiany dla lokalnych systemów rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Samorządy gminne zgodnie z art. 21 w/w ustawy, zobowiązane są nie później jak do 31 marca br. przyjąć nowe, wspólne gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. W związku z powyższym uchwałą nr XXXIII/289/2022 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 30 marca 2022 r. przyjęto do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022-2025.

Celem strategicznym programu jest ograniczanie skali zjawiska problemów uzależnień w Jaworze poprzez zmniejszanie problemów, które aktualnie występują, zapobieganie nowym problemom związanych z nadużywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz zwiększaniu zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Program był realizowany przy współpracy z jednostkami miejskimi, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, które organizacyjnie i merytorycznie przygotowane były do wykonywania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Szczegółowy opis realizowanych zadań przedstawiono w następujących częściach sprawozdania:

1. Rozwiązywanie problemów alkoholowych.
2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
3. Rozwiązywanie problemów narkomanii.
4. Profilaktyka problemów alkoholowych i narkomanii.
5. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadanie 1: Rozwiązywanie problemów alkoholowych

Cel : Zwiększanie dostępności terapeutycznej dla osób uzależnionych.

1.1. Wsparcie finansowe środowisk abstynenckich - 20 000 zł.

Dofinansowano działalność Charytatywnego Stowarzyszenia Niesienia Pomocy Osobom Uzależnionym, Współuzależnionym oraz Ofiarom Przemocy „Azyl”. Dzięki systematyczności prowadzonych działań osoby korzystające miały szansę na utrzymanie abstynencji oraz naprawę i utrzymanie więzi rodzinnych.

Środki przeznaczone zostały na:

- a) prowadzenie zajęć terapeutycznych przez specjalistów terapii uzależnień prowadzono jeden raz w tygodniu (15 osób);
- b) prowadzenie punktu konsultacyjnego dwa razy w miesiącu (średnio 15 osób/miesięcznie);
- c) grupy wsparcia dla osób uzależnionych i dla współuzależnionych (10 osób);

- d) organizację imprez klubowych: Dzień Kobiet, zakup paczek mikołajkowych dla 70 dzieci;
- e) wyjścia w plener oraz wyjazd terapeutyczny do Mirowa;
- f) koszty utrzymania klubu.

1.2. Prowadzenie spraw o zobowiązanie do leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - 1 020,00 zł.

Gmina ponosi koszty postępowania sądowego z tytułu składania wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego oraz koszty wydania opinii biegłych (lekarz psychiatra i psycholog) określającej stopień uzależnienia i wskazującej rodzaj zakładu lecznictwa odwykowego, w którym zobowiązany powinien podjąć leczenie.

Zadanie 2: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Cel: udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

2.1. Współfinansowanie Poradni Rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworze - 64 295 zł.

W Poradni Rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zostali zatrudnieni na umowę zlecenie psycholog i pedagog i prawnik. Z pomocy specjalistów łącznie skorzystało:

- pomoc psychologiczna - 125 osób;
- pomoc pedagogiczna - 38 osób;
- pomoc po doświadczeniach przemocy – 45 osób, w tym 5 dzieci;

Działania psychologiczne prowadzone w Poradni to przede wszystkim porady i konsultacje jednorazowe lub konsultacje powtarzające się, terapia indywidualna osoby dorosłej lub pary, a także spotkania rodzinne (rodzice wspólnie z dziećmi). Oprócz tego psychologzy przygotowywali opinie psychologiczne dla celów orzecznictwa.

Pomoc psychologiczna w poradni obejmowała problematykę z zakresu: kryzysów osobistych związanych z trudnymi doświadczeniami osobistymi i zawodowymi, zaburzeń depresyjnych i psychotycznych, tendencji samobójczych, zaburzonych relacji małżeńskich, problemów uzależnienia i współuzależnienia, dorosłych dzieci alkoholików, funkcjonowania rodzin zrekonstruowanych, rodzin zastępczych, zaburzonego funkcjonowania dzieci, wykorzystania seksualnego dziecka, przemocy domowej spowodowanej nadużywaniem alkoholu przez jednego z członków rodziny (przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna), funkcjonowania społecznego i psychoemocjonalnego po opuszczeniu zakładu karnego, problemów uzależnienia od komputera/Internetu, i hazardu, zaburzeń związanych z agresją i nieradzeniem sobie ze złością.

Pomoc pedagogiczna opierała się na oddziaływaniach w stosunku do dzieci, młodzieży w oparciu o diagnozę, prowadzono konsultacje z rodzicami i asystentami rodzin. Przeprowadzono również dwie edycje warsztatów dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji rodzicielskich. Udział wzięło 13 rodziców.

W placówce zapewnia się również pomoc dla ofiar przemocy domowej (edukacja dotycząca procedury Niebieskiej Karty, informacje o możliwościach uzyskania pomocy, konsultacje prawne), działania wspierające, terapię indywidualną i rodzinną oraz interwencje kryzysowe przy współpracy z pracownikami socjalnymi MOPS oraz kuratorami Sądu Rejonowego. Sprawcy przemocy kierowani są do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze. Ponadto, w zależności od rozpoznanego problemu kieruje się ich do terapii uzależnień oraz na konsultacje psychiatryczne.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w skład którego wchodzi pracownicy MOPS (w tym psycholog Poradni Rodzinnej), członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciele sądu, oświaty, organizacji pozarządowej i służby zdrowia. W 2022 roku 89 rodzin było objętych procedurą Niebieskiej Karty

Gminny Zespół Interdyscyplinarny prowadził w dniach od 1 do 19 listopada ogólnopolską Kampanię „19 dni przeciwko przemocy wobec dzieci i młodzieży”.

Zadanie 3: Rozwiązywanie problemów narkomanii

Cel: przeciwdziałanie rozszerzaniu się narkomanii oraz problemów jej towarzyszących na terenie gminy.

3.1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych w Poradni Rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - 42 556 zł.

Punkt funkcjonuje w ramach Poradni Rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworze. Zatrudnionych zostało na umowę zlecenie dwóch specjalistów terapii uzależnień. W ramach pracy prowadzone były:

- konsultacje indywidualne: psychoedukacja, diagnoza uzależnienia, opieka terapeutyczna po zakończeniu terapii odwykowej w ośrodkach stacjonarnych, wsparcie w utrzymywaniu abstynencji oraz zapobieganie nawrotom choroby;

- konsultacje rodzinne: pomoc, wsparcie i psychoedukacja dla osób współuzależnionych, członków rodzin uzależnionych.

W 2022 r. do terapeuty zgłosiło się 153 osoby, w tym: 46 z problemem narkotykowym, 15 osób z problemem uzależnień behawioralnych (hazard, komputer), 84 osoby nadużywające alkoholu osoby, 14 członków rodzin oraz 33 osoby zainteresowane problemem (członkowie rodzin, partnerzy, kuratorzy sądowi, pedagodzy).

W roku 2022 działała grupa zapobiegająca nawrotom. Odbyło się 46 spotkań, w których wzięło 21 osób.

3.2. Przeprowadzenie programu profilaktycznego dotyczącego używania środków psychoaktywnych 2 100 - zł.

Program objął uczniów klas 8 szkół podstawowych w Jaworze. Łącznie wzięło udział 294 uczniów.

Zadanie 4: Profilaktyka problemów alkoholowych i narkomanii

Cel: Wspieranie programów profilaktycznych i działań na rzecz zapobiegania używaniu alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież.

4.1. Realizacja programów profilaktycznych, prowadzenie poradnictwa psychologicznego: - 41 807 zł

1. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży: 33 707 zł

Gmina Jawor zatrudniła na umowę zlecenie psychologów, którzy pracowali w szkołach z dziećmi przejawiającymi różnego rodzaju deficyty lub zaburzenia w sferze emocjonalnej, przystosowania społecznego oraz z zaburzeniami zachowania mającymi negatywny wpływ na ich funkcjonowanie w szkole, domu i środowisku rówieśniczym. Praca psychologów miała na celu zapewnienie uczniom opieki psychologicznej oraz wsparcia dla

rodziców i nauczycieli. Prowadzono profilaktyczne zajęcia grupowe, socjoterapeutyczne oraz rozmowy z uczniami, rodzicami oraz gronem pedagogicznym.

Problemy dotyczyły głównie:

- a) trudności w zachowaniach uczniów – agresja słowna i czynna;
- b) problem uzależnień w rodzinie;
- c) eksperymenty z alkoholem, papierosami, próby używania narkotyków i ich następstwa;
- d) wagary, odmowa chodzenia do szkoły;
- e) trudności w nauce;
- f) problemy emocjonalne u dzieci;
- g) trudności w adaptacji do środowiska szkolnego.

Zadanie realizowane było w pierwszym półroczu 2022 r. Od miesiąca września psychologowie zatrudniani są w szkole na podstawie Karty Nauczyciela.

2. Realizacja rekomendowanego programu profilaktycznego DEBATA dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr 1 w Jaworze (121 uczniów) – 5.600 zł.
3. Realizacja filmu profilaktyczno-edukacyjnego skierowanego dla społeczności miasta Jawora na temat bezpieczeństwa na drogach oraz przeciwdziałaniu nietrzeźwości kierowców – 2.500 zł.

4.2. Dofinansowanie działalności świetlic środowiskowych, opiekuńczo-wychowawczych w zakresie zakupu organizacji popołudniowych zajęć świetlicowych dla dzieci i młodzieży, zakupu niezbędnych materiałów
- 176 585 zł.

1. Świetlica środowiskowa opiekuńczo-wychowawcza przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaworze ul. Kwiatowa 12 – 94 196 zł.

Świetlica funkcjonuje w strukturze Centrum Usług Socjalnych w Jaworze przy ul. Kwiatowej 15. Korzysta z czterech pomieszczeń, tj. sali sportowej, „Sali Doświadczenia Świata”, sali komputerowej oraz sali do zajęć świetlicowych. Dodatkowo na zewnątrz można korzystać z siłowni. Zatrudnionych jest pięciu wychowawców na umowę zlecenie w wymiarze godzinowym. Praca z dziećmi opiera się na sporządzonej przez pedagoga Poradni Rodzinnej diagnozie potrzeb, prowadzonej przez wychowawców obserwacji i indywidualnym planie pracy dla każdego z nich, a także informacji pozyskanych od rodziców, kuratorów i pedagogów szkolnych. Uczestnikami są dzieci w dwóch grupach wiekowych, młodsza (7 do 11 lat) i starsza (12-15 lat), których rodzice są podopiecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wśród nich są dzieci nadpobudliwe psychoruchowo, z zaburzeniami zachowania i emocji, mające trudności w nauce. W pierwszym półroczu zapisanych było 18 dzieci natomiast w drugim 13. W roku szkolnym świetlica jest otwarta od poniedziałku do piątku w godz. 13.30-18.00. W okresie wolnym od zajęć świetlica jest nieczynna. Zajęcia w świetlicy odbywają się według założonego rocznego planu pracy i harmonogramu dnia. Dzieci otrzymują posiłek.. Opiekunowie prowadzą:

- a) zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (rozwijające umiejętności szkolne);
- b) opiekuńczo wychowawcze;
- c) sportowo-turystyczne i rekreacyjne;
- d) artystyczno-teatralne;
- e) informatyczne;
- f) opiekuńczo wychowawcze;
- g) programy profilaktyczne;
- h) elementy socjoterapii;
- i) praca z rodziną mająca na celu podnoszenie umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów dzieci;

W ramach prowadzonych zajęć zorganizowano wyjścia na basen, place zabaw, do Parku Miejskiego i Muzeum Regionalnego oraz na Jawornik. Dzieci uczestniczyły w zajęciach, warsztatach i konkursach organizowanych przez Jaworski Ośrodek Kultury i Klub Osiedlowy Piast. Wychowankowie też brali udział w Ogólnopolskiej Kampanii „19 dni bez przemocy i krzywdzeniu dzieci”

2. Jaworski Ośrodek Kultury - środki finansowe w kwocie 20.000 zł przeznaczone były na:

- a) organizację zajęć świetlicowych, warsztatów artystycznych, imprez okolicznościowych, zajęć sportowych, w Europejskim Centrum Euroregionu Nysa przy ul. Parkowej 5 oraz w Teatrze Miejskim – Rynek 5;
- b) zakup sprzętu wyposażenia i materiałów niezbędnych do realizacji zajęć (sprzęt sportowy, artykuły papiernicze, gry edukacyjne oraz komputerowe programy graficzne i edukacyjne);
- c) organizację spektakli teatralnych w tym z odniesieniem profilaktycznym, koncertów muzycznych, warsztatów muzycznych, zabaw integracyjnych i innych.

W ramach przyznanych środków zrealizowano wiele działań wspierających profilaktykę oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom:

- konkursy i wystawy o tematyce przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i innych uzależnień, Święta bez alkoholu;
- kilkanaście warsztatów kreatywnych z cyklu OpenArt;
- 5 spektakli profilaktycznych oraz animacji dla dzieci i młodzieży;
- warsztaty plastyczne i rzeźbiarskie Zajęcia prowadzone były w czterech grupach i uczestniczyło w nich ok. 30 osób;
- organizacja Mikołajek.

Zorganizowane wydarzenia cieszyły się zainteresowaniem dzieci i ich rodziców. Przy organizacji wielu przedsięwzięć współpracowano ze Stowarzyszeniem Abstynenckim AZYL w Jaworze.

3. Związek Harcerstwa Polskiego – organizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży – 25.000 zł.

W ramach realizacji zadania prowadzono zajęcia świetlicowe, w których uczestniczyło do 100 zuchów i harcerzy w wieku 7-18 lat. Głównym celem organizacji było zagospodarowanie czasu wolnego oraz działania opiekuńczo-wychowawcze poprzez organizację zajęć świetlicowych, zajęć sportowych, zajęć o charakterze kulturalnym, turystycznym oraz edukacyjnym. Zajęcia były prowadzone cyklicznie w okresie od stycznia do grudnia. Odbyły się również warsztaty dla liderów i wolontariuszy w liczbie 10 osób. Uczestnicy zajęć brali czynny udział w organizacji przedsięwzięć Gminy Jawor (np. w Wigilii Miejskiej).

4. Organizacja zajęć świetlicowych w szkołach (prowadzenie świetlic szkolnych) - 37 389 zł.

Środki te zostały wydatkowane zostały na wynagrodzenia dla wychowawców świetlic szkolnych, w placówkach oświatowych. W zajęciach świetlicowych brało udział 334 uczniów.

4.3. Organizacja czasu wolnego w okresie ferii zimowych i wakacji (półkolonie) - 121 985 zł.

1. Organizacja półkolonii – 101 985 zł.

W 2022 półkolonie były organizowane w szkołach prowadzonych przez Gminę Jawor w okresie ferii zimowych (176 dzieci) oraz w okresie wakacji (370 dzieci).

Zajęcia z wychowankami trwały pięć godzin (9.00 – 14.00). Szkoły pracowały według planu opracowanego przez kierowników półkolonii oraz wychowawców. Dzieci brały udział w zajęciach integracyjnych, grach i zabawach na placach zabaw i na boiskach szkolnych oraz

spacerach po Parku Miejskim. Zorganizowano wyjścia do Jaworskiego Ośrodka Kultury na seanse filmowe, wyjazdy do Dolnośląskiego Centrum Parków Krajobrazowych „Salamandra” w Myśliborzu, do Zagrody Sudeckiej w Dobkowie oraz wędrowano szlakiem Krainy Wygasłych Wulkanów Ostrzycy. Dzieci miały możliwość brania udziału w wielu warsztatach twórczych oraz konkursach. W trakcie dnia dzieci miały zapewniony posiłek.

2. Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych w ramach akcji „Lato w Mieście” prowadzonych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji - 20 000 zł.

4.4. Organizacja imprez turystycznych i krajoznawczych, rajdów, konkursów o tematyce krajoznawczej, w tym także uwzględniającej problematykę profilaktyki uzależnień - 8.000 zł

W ramach realizacji zadania dofinansowano działalność PTTK w Jaworze w zakresie organizacji rajdów dla dzieci i młodzieży jaworskich szkół. Ze względu na zagrożenia związane z pandemią koronawirusa dostosowano plany do uregulowań prawnych i przepisów wprowadzonych w kraju.. Łącznie zorganizowano sześć imprez turystycznych, w których udział wzięły 1003 osoby, w tym 798 dzieci i młodzieży. Wszystkie przedsięwzięcia miały na celu propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego bez używek oraz integrację środowisk, w tym młodych turystów, osób niepełnosprawnych i osób starszych.

4.6. Zakupy na potrzeby programu (materiały profilaktyczne- ulotki, gadżety, sprzęt komputerowy i audiowizualny, nagrody na konkursy dla uczniów) - 5792 zł

4.7. Zakup Promilera iBlow Premium- urządzenia do szybkiego badania trzeźwości przekazanego Komendzie Powiatowej Policji w Jaworze - 2 556 zł.

4.8. Szkolenia w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień - 7300 zł.

5. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

5.1. Działalność GKRPA - 55 145 zł.

W okresie sprawozdawczym Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaopiniowała 21 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Prowadziła 25 spraw o zobowiązanie do leczenia w placówkach leczenia odwykowego. Członkowie Komisji w trakcie prowadzili rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami zgłoszonymi na leczenie oraz członkami ich rodzin. Do Sądu Rejonowego w Jaworze - Wydział III Rodzinny i Nieletnich skierowano 3 wnioski. Dobrowolne leczenie w placówkach odwykowych podjęło 10 osób. Zawieszono prowadzenie procedury w 8 przypadkach ze względu na zmianę miejsca zamieszkania bądź brak możliwości ustalenia miejsca pobytu uczestnika postępowania oraz braku przesłanek do prowadzenia sprawy. Pozostałe sprawy prowadzone są nadal. Członek GKRPA uczestniczył w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (brał udział w pracach 76 grup roboczych, gdzie stwierdzono problem nadużywania alkoholu, bądź używania środków psychoaktywnych). Przeprowadzono 3 kontrole placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

Na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2022 roku wydatkowano ogółem kwotę 548 121 zł.